

K O M U N I K A T
Z B A D A Ń

Warszawa, maj 2011

www.cbos.pl ● sekretariat@cbos.pl

BS/53/2011

**OPINIE O OBNIŻENIU SKŁADKI
PRZEKAZYWANEJ DO OFE**

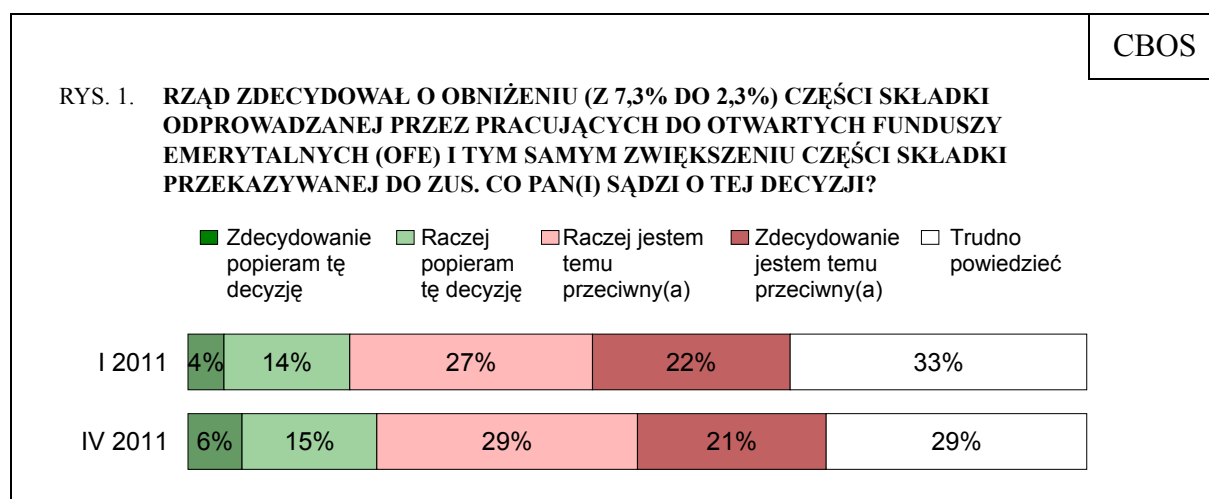

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
13 stycznia 2011 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Rząd zdecydował o obniżeniu (z 7,3% do 2,3%) części składki odprowadzanej przez pracujących do otwartych funduszy emerytalnych. Zmiany weszły w życie 1 maja tego roku. Decyzja rządu wywołała wiele kontrowersji. W naszym styczniowym sondażu badani odnieśli się do niej raczej krytycznie, ponadto znaczna grupa nie miała wyrobionego zdania w tej kwestii¹. Po trzech miesiącach od poprzedniego badania ponownie zapytaliśmy o opinie na ten temat². Interesowało nas, czy i w jakim stopniu debata nad zmianami w systemie emerytalnym, której najbardziej spektakularnym momentem była telewizyjna dyskusja między ministrem finansów Jackiem Rostowskim i Leszkiem Balcerowiczem, zdeklarowanym przeciwnikiem przyjętego rozwiązania, a jednocześnie dla wielu autorytetem w dziedzinie ekonomii, wpłynęła na poglądy Polaków w tej kwestii.

Jak się okazuje, debata na temat obniżenia części składki emerytalnej przekazywanej do OFE nie wpłynęła w wyraźny sposób na opinie badanych, jednak w pewnym stopniu przybliżyła im tę kwestię. Świadczy o tym niewielkie zmniejszenie się odsetka wskazań „trudno powiedzieć” w odpowiedziach na pytania sondażu.

¹ Por. komunikat CBOS „Opinie o planowanych zmianach w systemie emerytalnym”, luty 2011.

² Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (251) przeprowadzono w dniach 7 – 13 kwietnia 2011 roku na liczącej 1192 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Podobnie jak trzy miesiące temu, połowa badanych (50%) jest przeciwna niedawnym zmianom w systemie emerytalnym. Decyzję rządu popiera jednak nieznacznie więcej osób niż w styczniu (21%, wzrost o 3 punkty).

Najwięcej krytyków obecnego rozwiązania jest wśród badanych mających od 25 do 44 lat (patrz tabele aneksowe). W ogromnej większości są to osoby ubezpieczone w OFE, a więc te, których przyjęte zmiany dotyczą.

Krytyczne oceny są tym częstsze, im wyższe wykształcenie badanych. W grupach społeczno-zawodowych sprzeciw wobec obniżenia części składki przekazywanej do OFE najczęściej wyrażają właściciele firm, kadra kierownicza i specjaliści z wyższym wykształceniem, pracownicy administracyjno-biurowi, a także robotnicy wykwalifikowani.

Przeciwnicy dokonanych zmian przeważają w potencjalnych elektoratach wszystkich najważniejszych partii politycznych. Stosunkowo najwięcej zwolenników obniżenia części składki emerytalnej przekazywanej do OFE jest wśród sympatyków PO oraz SLD.

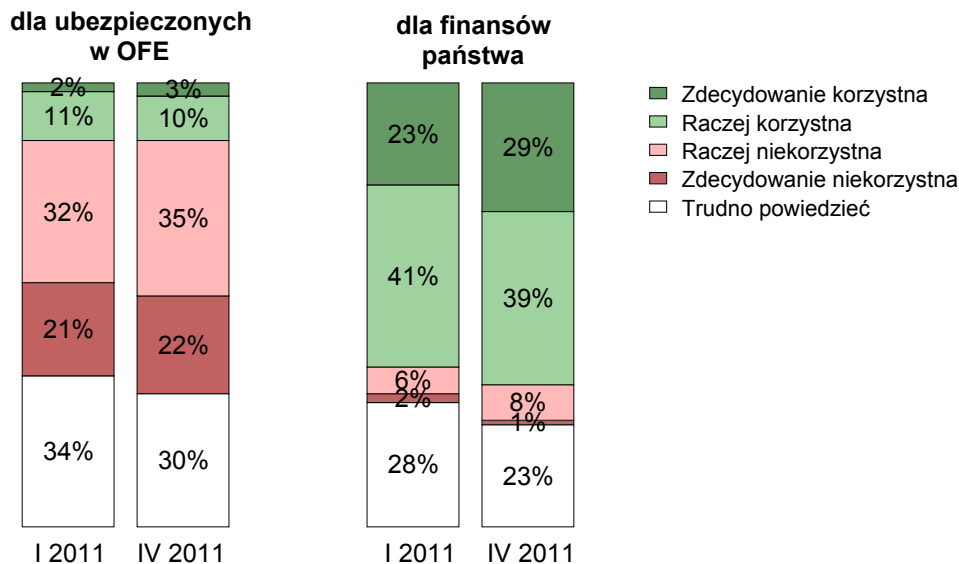
Tabela 1

Potencjalne elektoraty	Rząd zdecydował o obniżeniu (z 7,3% do 2,3%) części składki odprowadzanej przez pracujących do otwartych funduszy emerytalnych (OFE) i tym samym zwiększeniu części składki przekazywanej do ZUS. Co Pan(i) sądzi o tej decyzji?		
	Popieram tę decyzję	Jestem temu przeciwny(a)	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	39	45	16
SLD	32	49	19
PSL*	24	51	25
PiS	17	52	31

* Dane dotyczące elektoratu PSL należy interpretować ostrożnie ze względu na jego niewielką liczebność w badanej próbie

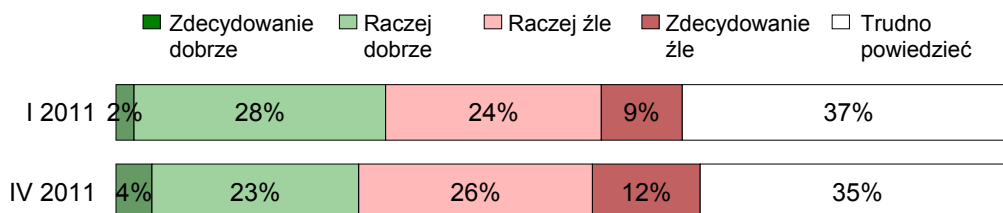
Po trzech miesiącach, w czasie których toczyła się debata nad zmianami w systemie emerytalnym, nieco więcej ankietowanych ma świadomość skutków tej decyzji. Nieco częstsze jest obecnie przeświadczenie, że obniżenie części składki emerytalnej przekazywanej do OFE jest korzystne dla budżetu państwa (wzrost z 64% do 68%). Jednocześnie przybyło respondentów przekonanych, że nowe rozwiązanie jest niekorzystne dla osób ubezpieczonych w II filarze (z 53% do 57%).

RYS. 2. CZY DECYZJA O OBNIŻENIU CZĘŚCI SKŁADKI ODPROWADZANEJ PRZEZ PRACUJĄCYCH DO OTWARTYCH FUNDUSZY EMERYTALNYCH (OFE) I ZWIĘKSZENIU CZĘŚCI SKŁADKI PRZEKAZYWANEJ DO ZUS JEST KORZYSTNA CZY TEŻ NIEKORZYSTNA:

Stosunkowo największe zmiany zaszły w opiniach o pracy otwartych funduszy emerytalnych. Obecnie są one gorsze niż w styczniu. Prawie dwie piąte badanych (38%) uważa, że OFE źle gospodarują powierzonymi im pieniędzmi przyszłych emerytów. Dobrze ocenia ich działalność nieco więcej niż jedna czwarta (27%). Nadal duży odsetek ankietowanych (35%) nie ma wyrobionego zdania na ten temat.

RYS. 3. CZY, PANA(I) ZDANIEM, OTWARTE FUNDUSZE EMERYTALNE (OFE) DOBRZE CZY ŹLE GOSPODARUJĄ POWIERZONYMI IM PIENIĘDZMI PRZYSZŁYCH EMERYTÓW?

Generalnie lepsze opinie o pracy OFE mają osoby, które są lub będą klientami tych instytucji, a więc względnie młode (do 44 roku życia) niż starsze. Pozytywnie o OFE najczęściej wypowiadają się respondenci w wieku 25 – 34 lata.

Dobre oceny działalności OFE przeważają wśród osób najlepiej wykształconych i sytuowanych. W grupach społeczno-zawodowych z pracy tych instytucji zadowoleni są przede wszystkim kadra kierownicza i specjaliści, średni personel, technicy oraz robotnicy wykwalifikowani, a wśród biernych zawodowo – uczniowie i studenci.

Oceny funkcjonowania OFE tylko w pewnym stopniu wiążą się ze stosunkiem do decyzji rządu o obniżeniu części składki im przekazywanej. Jak można było się spodziewać, zwolennicy zmian w systemie emerytalnym bardziej krytycznie niż ich przeciwnicy wypowiadają się o pracy OFE. Jednak także wśród krytyków nowego rozwiązania trudno mówić o jednoznacznie pozytywnym postrzeganiu ich działalności.

Tabela 2

Rząd zdecydował o obniżeniu (z 7,3% do 2,3%) części składki odprowadzanej przez pracujących do otwartych funduszy emerytalnych (OFE) i tym samym zwiększeniu części składki przekazywanej do ZUS. Co Pan(i) sądzi o tej decyzji?	Czy, Pana(i) zdaniem, otwarte fundusze emerytalne (OFE) dobrze czy źle gospodarują powierzonymi im pieniędzmi przyszłych emerytów?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Popieram tę decyzję	25	48	27
Jestem temu przeciwny(a)	39	40	21
Trudno powiedzieć	8	27	66

Debata nad obniżeniem części składki emerytalnej przekazywanej do OFE przyniosła pewien efekt, choć bardzo ograniczony. Wydaje się, że nie pomogła ona większości osób niezainteresowanych kwestią zmian w systemie emerytalnym lub też niemających żadnej orientacji na ten temat w wypracowaniu bardziej jednoznacznego stanowiska wobec diskutowanych, a obecnie już przyjętych rozwiązań.

Polacy pozostają na ogół krytyczni wobec decyzji rządu i sądzą, że jest ona niekorzystna dla ubezpieczonych w II filarze. Krytyczne oceny zmian w systemie emerytalnym nie są podyktowane zadowoleniem z pracy otwartych funduszy emerytalnych. Społeczne opinie o ich działalności są bowiem na ogół negatywne.

Opracowała
Beata ROGUSKA

A N E K S

Tabela 1

		Rząd zdecydował o obniżeniu (z 7,3% do 2,3%) części składki odprowadzanej przez pracujących do otwartych funduszy emerytalnych (OFE) i tym samym zwiększeniu części składki przekazywanej do ZUS. Co Pan(i) sądzi o tej decyzji?			Liczba osób
		Popieram tę decyzję	Jestem temu przeciwny(a)	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		21	50	29	1186
Płeć	Mężczyźni	24	49	27	562
	Kobiety	18	52	30	624
Wiek	18-24 lata	19	55	25	154
	25-34	18	65	17	235
	35-44	21	61	18	203
	45-54	22	54	24	188
	55-64	27	39	33	212
	65 lat i więcej	19	26	54	195
Miejsce zamieszkania	Wieś	18	46	35	453
	Miasto do 20 tys.	20	54	26	150
	20-100 tys.	24	50	26	225
	101-500 tys.	25	53	22	201
	501 tys. i więcej mieszk.	22	55	24	156
Wykształcenie	Podstawowe	20	38	42	278
	Zasadnicze zawodowe	22	48	30	295
	Średnie	21	53	26	399
	Wyższe	22	65	13	214
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	21	68	11	117
	Średni personel, technicy	16	59	25	48
	Pracownicy adm.-biurowi	20	69	11	69
	Pracownicy usług	24	48	28	70
	Robotnicy wykwalifikowani	21	63	17	140
	Robotnicy niewykwalifik.	26	47	27	56
	Rolnicy	6	49	46	61
	Pracujący na własny rach.	18	71	11	55
Bierni zawodowo	Renciści	27	36	37	84
	Emeryci	24	28	48	248
	Uczniowie i studenci	22	56	22	97
	Bezrobotni	24	49	27	72
	Gospodynie domowe i inni	16	51	34	69
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	20	61	20	170
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	27	60	14	101
	sekt. pryw. poza rolnict.	18	66	16	271
	prywatnym gosp. rolnym	11	49	41	64
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	18	53	28	180
	501-750	17	54	29	146
	751-1000	23	45	32	216
	1001-1500	27	47	26	183
	Powyżej 1500 zł	26	58	17	185
Ocena własnych war. mater.	Złe	16	46	38	162
	Średnie	19	50	31	553
	Dobre	26	52	22	470
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	15	60	25	71
	Raz w tygodniu	23	51	27	589
	1-2 razy w miesiącu	16	44	40	169
	Kilka razy w roku	21	53	26	224
	W ogóle nie uczestniczy	25	47	27	134
Poglądy polityczne	Lewica	30	46	24	194
	Centrum	24	53	24	435
	Prawica	21	53	26	334
	Trudno powiedzieć	9	45	46	222

Tabela 2

		Czy decyzja o obniżeniu części składki odprowadzanej przez pracujących do otwartych funduszy emerytalnych (OFE) i zwiększeniu części składki przekazywanej do ZUS jest korzystna czy też niekorzystna dla ubezpieczonych w OFE?			Liczba osób
		Korzystna	Niekorzystna	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		13	57	30	1190
Płeć	Mężczyźni	16	55	29	565
	Kobiety	11	58	31	625
Wiek	18-24 lata	18	56	25	154
	25-34	12	72	16	235
	35-44	11	68	21	205
	45-54	13	60	26	189
	55-64	16	48	36	212
	65 lat i więcej	11	34	55	196
Miejsce zamieszkania	Wieś	12	50	38	457
	Miasto do 20 tys.	11	61	27	150
	20-100 tys.	14	59	27	226
	101-500 tys.	18	62	20	201
	501 tys. i więcej mieszk.	12	63	25	156
Wykształcenie	Podstawowe	14	40	46	281
	Zasadnicze zawodowe	15	51	34	295
	Średnie	11	65	24	398
	Wyższe	13	72	15	216
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	10	76	14	119
	Średni personel, technicy	5	64	32	48
	Pracownicy adm.-biurowi	8	82	10	69
	Pracownicy usług	19	57	24	70
	Robotnicy wykwalifikowani	17	62	20	142
	Robotnicy niewykwalifik.	15	59	26	56
	Rolnicy	3	59	37	61
Pracujący na własny rach.	14	69	17	55	
Bierni zawodowo	Renciści	16	39	46	84
	Emeryci	13	38	48	248
	Uczniowie i studenci	17	59	25	97
	Bezrobotni	16	53	30	72
	Gospodynie domowe i inni	10	61	30	69
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	11	68	22	174
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	11	74	15	101
	sekt. pryw. poza rolnict.	14	68	18	271
	prywatnym gosp. rolnym	5	60	35	64
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	10	58	33	182
	501-750	13	58	29	146
	751-1000	14	58	28	219
	1001-1500	13	57	30	182
	Powyżej 1500 zł	17	65	19	185
Ocena własnych war. mater.	Złe	8	50	42	163
	Średnie	12	56	32	555
	Dobre	17	60	23	472
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	4	68	28	71
	Raz w tygodniu	14	56	30	592
	1-2 razy w miesiącu	7	57	36	170
	Kilka razy w roku	16	55	29	224
	W ogóle nie uczestniczy	18	57	24	134
Poglądy polityczne	Lewica	21	55	23	197
	Centrum	13	60	27	434
	Prawica	13	61	26	336
	Trudno powiedzieć	7	47	46	223

Tabela 3

		Czy decyzja o obniżeniu części składki odprowadzanej przez pracujących do otwartych funduszy emerytalnych (OFE) i zwiększeniu części składki przekazywanej do ZUS jest korzystna czy też niekorzystna dla finansów państwa?			Liczba osób
		Korzystna	Niekorzystna	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		68	9	23	1190
Płeć	Mężczyźni	72	10	19	565
	Kobiety	64	9	27	625
Wiek	18-24 lata	63	12	25	154
	25-34	80	8	12	235
	35-44	73	11	16	205
	45-54	72	12	16	189
	55-64	65	8	27	213
	65 lat i więcej	50	6	44	195
Miejsce zamieszkania	Wieś	57	12	31	456
	Miasto do 20 tys.	71	10	18	150
	20-100 tys.	74	8	17	226
	101-500 tys.	76	6	17	201
	501 tys. i więcej mieszk.	76	7	17	156
Wykształcenie	Podstawowe	54	9	37	280
	Zasadnicze zawodowe	67	8	24	295
	Średnie	70	10	19	399
	Wyższe	81	10	9	216
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	76	12	12	119
	Średni personel, technicy	77	7	17	48
	Pracownicy adm.-biurowi	83	12	5	69
	Pracownicy usług	71	6	24	70
	Robotnicy wykwalifikowani	82	7	11	142
	Robotnicy niewykwalifik.	68	11	21	56
	Rolnicy	51	20	29	61
	Pracujący na własny rach.	80	8	12	55
Bierni zawodowo	Renciści	60	10	30	84
	Emeryci	55	6	39	248
	Uczniowie i studenci	64	11	26	97
	Bezrobotni	69	11	20	72
	Gospodynie domowe i inni	65	11	24	69
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	75	10	15	174
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	81	8	11	101
	sekt. pryw. poza rolnict.	77	9	14	271
	prywatnym gosp. rolnym	57	16	27	64
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	65	9	26	182
	501-750	70	5	25	146
	751-1000	67	12	22	219
	1001-1500	68	8	24	181
	Powyżej 1500 zł	77	8	14	185
Ocena własnych war. mater.	Złe	63	7	30	163
	Średnie	66	10	25	554
	Dobre	72	10	18	473
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	64	11	26	70
	Raz w tygodniu	66	11	23	592
	1-2 razy w miesiącu	70	4	26	170
	Kilka razy w roku	72	8	20	225
	W ogóle nie uczestniczy	69	9	22	134
Poglądy polityczne	Lewica	73	8	19	197
	Centrum	72	9	18	435
	Prawica	68	11	21	336
	Trudno powiedzieć	53	8	39	223

Tabela 4

		Czy, Pana(i) zdaniem, otwarte fundusze emerytalne (OFE) dobrze czy źle gospodarują powierzonymi im pieniędzmi przyszłych emerytów?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		27	38	35	1190
Płeć	Mężczyźni	29	40	30	564
	Kobiety	25	36	39	626
Wiek	18-24 lata	34	35	31	154
	25-34	44	35	20	235
	35-44	34	36	29	205
	45-54	27	44	29	190
	55-64	15	41	44	212
	65 lat i więcej	7	34	59	195
Miejsce zamieszkania	Wieś	23	37	39	457
	Miasto do 20 tys.	22	37	41	149
	20-100 tys.	29	40	30	225
	101-500 tys.	34	39	26	203
	501 tys. i więcej mieszk.	31	35	34	156
Wykształcenie	Podstawowe	21	32	47	280
	Zasadnicze zawodowe	23	42	35	294
	Średnie	27	39	34	400
	Wyższe	41	38	21	216
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	45	39	17	119
	Średni personel, technicy	39	26	35	48
	Pracownicy adm.-biurowi	38	40	22	69
	Pracownicy usług	32	45	22	70
	Robotnicy wykwalifikowani	40	37	23	142
	Robotnicy niewykwalifik.	31	36	34	56
	Rolnicy	6	51	43	61
Pracujący na własny rach.	33	37	30	55	
Bierni zawodowo	Renciści	9	46	45	84
	Emeryci	11	37	52	247
	Uczniowie i studenci	41	30	30	97
	Bezrobotni	29	32	39	72
	Gospodynie domowe i inni	17	39	44	70
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	34	37	28	174
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	44	41	15	101
	sekt. pryw. poza rolnict.	38	38	23	271
	prywatnym gosp. rolnym	10	46	44	64
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	28	39	33	182
	501-750	20	47	33	146
	751-1000	26	39	34	218
	1001-1500	26	37	37	183
	Powyżej 1500 zł	41	39	21	185
Ocena własnych war. mater.	Źłe	20	42	38	163
	Średnie	25	38	37	555
	Dobre	32	36	32	472
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	18	41	41	71
	Raz w tygodniu	27	38	35	591
	1-2 razy w miesiącu	26	33	40	170
	Kilka razy w roku	27	37	36	225
	W ogóle nie uczestniczy	34	43	23	134
Poglądy polityczne	Lewica	26	46	28	197
	Centrum	31	40	30	436
	Prawica	29	36	35	335
	Trudno powiedzieć	19	30	51	222